

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет економіки та управління підприємництвом
Кафедра економіки та управління національним господарством

Допущено до захисту

Завідувач кафедри
Балджи М. Д.

_____ (підпис)

« ____ » _____ 2016 року

Випускна робота

бакалавра

з теми: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СТВОРЕННЯ СТРАХОВОГО
БРОКЕРСЬКОГО БІЗНЕСУ»**

Виконала: студентка IV курсу, групи 6
напряму підготовки:

6.030504 «Економіка підприємства»

Жбанкова Анастасія Михайлівна _____

(підпис)

Керівник: к. е. н.,

Пятаєва Олена Василівна _____

(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЛАСНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ У СФЕРІ БРОКЕРСЬКОГО СТРАХУВАННЯ	
1.1. Характеристика бізнес-ідеї започаткування власної справи на ринку брокерського страхування	5
1.2. Умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері брокерського страхування	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИЧНА ОЦІНКА МОЖЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ СТРАХОВОГО БРОКЕРСЬКОГО БІЗНЕСУ	
2.1. Аналіз конкурентного середовища на ринку страхування України	22
2.2. Аналіз конкурентного середовища на ринку страхування міста Одеса	30
2.3. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг бізнесу	32
2.4. Формування витрат на створення та функціонування бізнесу	33
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВІДКРИТТЯ СТРАХОВОГО БРОКЕРСЬКОГО БІЗНЕСУ	
3.1. Прогнозування прибутку від реалізації послуг ТОВ «Страховий брокер»	40
3.2. Оцінка економічної ефективності проекту	43
3.3. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації	46
ВИСНОВКИ	60
Список використаних джерел	62
Додатки	67

ВСТУП

Актуальність. На сьогоднішній день в Україні офіційно зареєстровано 51 страховий брокер. Надання брокерських послуг у загальній проблемі страхування займає важливе місце. Жоден з них не займається страхуванням вантажів, відповідальності, майна. Ринок страхового брокера не розвинений і не реалізований. В той же час у Європі за допомогою страхових брокерів реалізується не менше 60 % ринку корпоративних видів страхування. Все вище наведене підкреслює актуальність обраної теми дослідження. Серед останніх досліджень і публікацій, присвячених проблемам страхування, можна виділити наукові праці таких вчених, як: В. Д. Базилевич, Д. А. Ваніна, О. Д. Вовчак, О. О. Гаманкова, Т. А. Говорушко, Л. М. Горбач, Н. Б. Пацурія, Л. В. Шірінян та ін.

Гаманкова О. О. [4] досліджує теоретичні, методологічні і практичні засади ринку страхових послуг в Україні. В. В. Клименко [15] розкриває процеси взаємодії страхового і банківського ринку на основі світового досвіду, а також значення їх для України.

Однак, в Україні соціально-економічна проблема створення бізнесу брокерського страхування не достатньо досліджена, не вирішена і тому потребує подальшого опрацювання.

Мета випускної роботи - теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері брокерського страхування.

Завдання випускної роботи:

- дослідити загальну концепцію організації власного бізнесу в Україні у сфері брокерського страхування;
- надати аналітичну оцінку можливості створення страхового брокерського бізнесу;
- провести економічне обґрунтування доцільності відкриття страхового брокерського бізнесу;
- розрахувати оцінку економічної ефективності проекту;
- дати аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності організації бізнесу у сфері брокерського страхування.

Предмет дослідження – бізнес-проекування започаткування власної справи в сфері брокерського страхування.

Методи дослідження. Дослідження загальної концепції організації власного бізнесу в Україні у сфері брокерського страхування проводили методами логічної абстракції: аналіз і синтез, індукція та дедукція. Аналітичну оцінку можливості створення страхового брокерського бізнесу надано за допомогою загальнонаукових методів: аналогії, системного аналізу, формалізації, порівняння. Економічне обґрунтування доцільності відкриття страхового брокерського бізнесу проводили за допомогою економіко-математичних методів: факторного аналізу, системно-структурного аналізу, економічного моделювання. Розрахунки оцінки економічної ефективності проекту проведено за допомогою методів математичного прогнозування, методів економіко-статистичного аналізу (табличного, графічного, групування, класифікації), а також за допомогою комп'ютерних програм Excel, Word. Аналіз можливих ризиків та заходи щодо їх мінімізації проводили за допомогою маркетингових методів (SWOT-аналіз, матричний метод, метод спостереження), методів експертної діагностики: ранжирування, порівняння, оцінювання.

Інформаційна база дослідження. При проведенні досліджень буде використана наступна інформація: Закони України, законодавчі та нормативні акти з організації власного бізнесу в Україні у сфері брокерського страхування; наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних учених; матеріали наукових конференцій і досліджень, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, агентств та ін.

ВИСНОВКИ

На сьогодні в Україні не впроваджені в повній мірі правила роботи страхового ринку, зокрема не виписаний повний перелік вимог до страхових посередників: брокерів, агентів. Хоча нагальна потреба в цьому є, адже інфраструктура сучасного страхового ринку в Україні розвивається.

У роботі проведена загальна характеристика бізнес-ідеї (проекту) щодо відкриття власної справи по наданню брокерських послуг страхування. Досліджені умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері брокерського страхування з урахуванням положень вітчизняного законодавства (нормативно-правового регулювання).

Через відсутність страхових брокерів, які б займалися наданням найбільш оптимальних умов для страхування вантажів, майна і відповідальності в місті Одеса, відкриття такого бізнесу є перспективним.

Проведена аналітична оцінка можливостей відкриття власної справи у сфері страхового брокерського бізнесу. Для цього були вирішені завдання:

- 1). Проведено аналіз кон'юнктури ринку у м. Одеса, на якому планується створити бізнес. Розглянуто стан потенційних клієнтів (споживачів послуг страхування).
- 2). Проведена оцінка головних конкурентів (страховий брокер CARGO, BritMark, Aon, Willis Group).
- 3). Визначені конкурентні переваги та загрози новостворюваної фірми.

4). Вироблено план виробництва з надання брокерських послуг ТОВ «Страховий брокер».

5). Сформована структура та обсяг стартового капіталу на реалізацію проекту та обґрунтувані джерела його формування.

6). Розраховані витрати, пов'язані з оформленням різних дозвільних документів: реєстрація бізнесу, сертифікація та ін.), які становлять 8 000 грн.

7). Розраховані витрати на обладнання і матеріали, які становлять 62 470 грн.

8). Сформовані поточні витрати для функціонування бізнесу (41495 грн.): постійні (матеріальні, витрати на оплату праці, витрати на оренду приміщення, комунальні витрати та ін., які становлять 37 405 грн) і змінні (бонуси) 4 090 грн.

9). Визначена величина точки беззбитковості (104 036 грн.), після проходження якої проект стане прибутковим.

Для роботи в ТОВ «Страховий брокер» будуть залучені фахівці зі стажем роботи в страхуванні понад 5 років, які будуть співпрацювати із провідними страховими компаніями України. Це дасть можливість з найкращим співвідношенням ціни і якості забезпечувати супровід всіх видів автострахування: КАСКО, цивільна відповідальність, зелена карта, страхування водіїв і пасажирів від нещасного випадку та ін. Стоїть завдання розробки універсального продукту страхування контейнерного обладнання як в Україні, так і за кордом.

Безкоштовний цілодобовий асистанс з врегулювання збитків забезпечить ТОВ «Страховий брокер» отримання страхових відшкодувань клієнтів у зазначених у договорі розмірах та термінах.

При відкритті страхового брокерського бізнесу проводиться прогнозування прибутку від реалізації послуг. Сума стартових витрат на створення ТОВ «Страховий брокер» становить 62 470 грн. Річна виручка від надання консалтингових послуг страхування становитиме мі 1 227 114 грн. і поточних витратах у розмірі 41 495 грн. розрахункова рентабельність продажу буде становити 120,1%. Чиста теперішня вартість проекту створення ТОВ «Страховий брокер» становить 535 453 грн. Розрахований індекс прибутковості становить 25,53. Термін окупності проекту становить 1 місяць і 12 днів.

Для отримання чистого прибутку у розмірі 49 827 грн. необхідно мати в активі ТОВ «Страховий брокер» не менше, ніж 102 260 грн. страхових премій щомісяця.

Для підвищення ефективності роботи менеджменту ТОВ «Страховий брокер» пропонується кожному менеджеру-брокеру ТОВ «Страховий брокер» завести універсальну комп'ютерну базу даних з єдиною для всіх менеджерів компанії формою записів.

Список використаних джерел

1. Базилевич В. Д. Новітні тенденції та протиріччя на страховому ринку України / В. Д. Базилевич // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2012. – Вип. 133. – С. 5–8.
2. Ваніна Д. А. Ризик-менеджмент як основа ефективного функціонування страхової організації / Д. А. Ваніна // Наука й економіка : науково-теоретичний журнал ПВНЗ "Хмельницький економічний університет". – 2014. – Випуск 4 (36). – С. 16–24.
3. Вовчак О. Д. Страхова справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2011. – 391 с.
4. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: [монографія] / Гаманкова О. О. – Київ: КНЕУ, 2009. – 427 с.
5. Гладчук О. М. Фінансова безпека сучасного страхового ринку України / О. М. Гладчук // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. – 2014. – № 4.
6. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. – К. : ЦУЛ, 2013. – 166 с.
7. Горбач Л. М. Страхова справа: [навчальний посібник] / Горбач Л. М.; 2-ге вид., виправлене. – К.: Кондор, 2003 – 252 с.
8. Горелов Д. О. Стратегія підприємства / Д. О. Горелов, С. Ф. Большенко. – Харків: Вид. ХНАДУ, 2010. – 133 с.

9. Господарський Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст. 356) Зі змінами і доповненнями [Електрон. ресурс] / Україна. Верховна Рада. – Спосіб доступу : <http://www.rada.gov.ua>
10. Гришан Ю. П. Оподаткування страховиків вимагає негайного перегляду [Електронний ресурс] / Ю. П. Гришан // Прес-конференція "Колапс державного регулювання страхового ринку України" // Офіційний сайт МТСБУ. – 21.01.2015. – Режим доступу : <http://mtsbu.kiev.ua/>
11. Державна реєстраційна служба України – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.drсу.gov.ua/show/1595>
12. Державна служба статистики України – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://kved.ukrstat.gov.ua/cgi-bin/kv-query.exe?kv10=66.22>.
13. Державна реєстраційна служба України – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.drсу.gov.ua/show/1595>
14. Дьячкова Ю. М. Страховий ринок в умовах нестабільної економіки / Ю. М. Дьячкова // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2014. – № 2 (33). – С. 172–176.
15. Клименко В. В. Взаємодія страхового і банківського ринку: світовий досвід і Україна. Вісник Київського нац. університету ім. Т. Шевченка. № 113-114. 2009. – С. 71-75.
16. Козоріз Г. Г. Пріоритетні напрями модернізації страхового ринку України в умовах глобальних викликів / Г. Г. Козоріз // Регіональна економіка. – 2013. – № 1. – С. 26.
17. Ліга страхових організацій України. Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://uainsur.com/>
18. Махортов Ю. О., Телічко Н. О. Роль страхових брокерів у розвитку страхового ринку України / Ю. О. Махортов, Н. О. Телічко // Економічний вісник Донбасу. № 4 (18), 2009. – С. 122-129.

19. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/>
20. Осадець С. С. Удосконалення страхової справи / С. С. Осадець // Фінанси, облік і аудит. — 2012. — Вип. 20. — С. 121–132.
21. Пацурія Н. Б. Страхове право України : [Навч. посіб] / Н. Б. Пацурія. — К. : Юрінком Інтер, 2006.
22. Підсумки діяльності страхових компаній. Зведена динаміка основних показників страхового ринку [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. — Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/>
23. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>
24. Кучеренко В. Р. Практичний курс бізнесу: (Бізнес-тренінг): збірник вправ, задач, тестів та ситуаційних завдань): навч. посіб / Кучеренко В. Р., Квач Я. П., Добрава Н. В., Осипова М. М. — Одеса: Астропринт, 2013. — 215 с.
25. Приказюк Н. В. Діяльність страхових брокерів в Україні та її регулювання / Н. В. Приказюк // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". № 2, 2013.
26. Про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів. Положення Державної комісія з регулювання ринків фінансових послуг України № 736 від 28.05.2004 р. — [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0801-04>
27. Про порядок провадження діяльності страховими посередниками. Постанова кабінету Міністрів України від 29.04.1999 р. № 747 — [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1523-96-п>
28. Про страхування: Верховна Рада України; Закон від 07.03.1996 № 85/96-ВР — [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр/page>

29. Про внесення змін до Закону України "Про страхування": Закон України. (ВВР), 2002, N 7, ст. 50. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2745-14>
30. Про затвердження порядку та вимог щодо здійснення посередницької діяльності на території України з укладання договорів страхування зі страховиками-нерезидентами. Розпорядження Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг України № 8170 від 25.10.2007 р. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1288-07>
31. Про затвердження та скасування національних класифікаторів. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11 жовтня 2010 року № 457 . [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN59047.html
32. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України . № 2664-III від 12.07.2001 // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 1. – С. 1-12.
33. Проблеми кон'юктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Наукове видання / Під науковим керівництвом і редакцією д. ек. н., професора Кучеренко В. Р./ Одеса: «Атлант». – 2010. – 164 с.
34. Резнікова В. В. Правове становище страхових агентів як посередників на страховому ринку України. Університетські наукові записки. 2009, № 3 (31), с. 142-148. [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.univer.km.ua .
35. Роєнко В.В. Особливості схемного страхування в Україні / В.В. Роєнко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVII Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2014. – С. 159–160.
36. Сафонова О. Д. Сучасний стан страхового ринку України та основні проблеми його розвитку / О. Д. Сафонова // Економіка харчової промисловості. – 2014. – № 1(21). – С. 98– 102.
37. Сова О. Ю. / Проблеми та перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні/ О. Ю. Сова // Наука й економіка. 2015, № 1 (37). С. 42–48.

38. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012–2021 роки [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Української федерації убезпечення. – Режим доступу : http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257.
39. Страховий брокер «Дедал». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://dedal.ua/>
40. Страховий брокер «Марш Юроп С.А.». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://marsh.com/>
41. Страховий брокер «Оукшотт Іншуренс Консалтантс Лімітед». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://oakeshott.com.ua/>
42. Страховий брокер «Центр страхових консультацій». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://cica.com.ua/>
43. Страховий брокер «Консорис». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://consoris.com.ua/>
44. Страховий брокер «Малакут». Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://sb-malakut.com.ua/>
45. Федерація страхових посередників України. Офіційний сайт / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://fspu.com.ua/>
46. Ткаченко Н. Аутсорсинг продажу страхових продуктів через брокерів. / Н. Ткаченко // Вісник КНТЕУ. № 1. 2012. С. 66-77.
47. Тринчук В. В. Формування та розвиток маркетингу страхових компаній. – Дис. канд. ек. наук. спец. ність 08.06.01 – Економіка, організація і управління підприємствами. 2005.
48. Шірінян Л. В. Економічна сутність фінансового регулювання страхового ринку / Л. В. Шірінян // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. – 2013. – Вип. 149 . – С. 62–64.
49. Фурман В. М. Державне регулювання страхового ринку як чинник стратегічного розвитку / Фурман В. М. // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 3. – С.114-126.

50. Цивільний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст. 356) Зі змінами і доповненнями [Електрон. ресурс] / Україна. Верховна Рада. – Спосіб доступу : <http://www.rada.gov.ua>
51. Directive 2002/92/EC of the European Parliament / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: // <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=celex:32002l0092:en:html>